

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ВНПЗ «Дніпровський
гуманітарний університет»

Олег КИРИЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СТАНДАРТИЗАЦІЯ, СЕРТИФІКАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ
ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

	(назва навчальної дисципліни)
Освітній ступінь	бакалавр
	(назва ступеня вищої освіти – бакалавр або магістр)
Спеціальність	242 Туризм
	(шифр і назва)
Освітня програма	Туризм
	(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)
	наказ №51-02 від 10.06.2021
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
	(обов'язкова або вибіркова)
Мова навчання:	українська

Дніпро – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування туристичної діяльності». Дніпро: ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2024. 13с.

РОЗРОБНИК(-И):

Яковлева-Мельник Н.Г., ст.викладач кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Розглянуто на засіданні кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу 22.07.2024 р., протокол №12

Схвалено Вченою радою університету, рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом 5 років. 22.08. 2024 р., протокол №12.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування туристичної діяльності» є формування у студентів знань, вмінь та навичок, які забезпечують їх кваліфіковану участь у реалізації вимог нормативних документів системи сертифікації та стандартизації, а також єдності вимірювань, поширених і затверджених законодавчими актами.

Компетентності:

загальні:

K04. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу.

K15. Навички здійснення наукової та проектної діяльності.

фахові:

K18. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

K20. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

K32. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

K36. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правомірність.

Програмні результати:

ПРН 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПРН 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПРН 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПРН 9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних 12 послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПРН 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПРН 17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **НАБУТИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЩОДО:**

1) здатності до критичного мислення, аналізу та синтезу;

- 2) навичок здійснення наукової та проектної діяльності;
- 3) знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;
- 4) здатності аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління;
- 5) здатності діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства;
- 6) здатності обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правомірність.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни:

«Організація туризму»

«Основи підприємницької діяльності»

«Менеджмент туризму», тощо.

Обсяг навчальної дисципліни: Додатки 1.1, 1.2.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Державне регулювання стандартизації і сертифікації в Україні

Мета, завдання та предмет стандартизації і сертифікації послуг. Історичні основи розвитку стандартизації й сертифікації. Державний характер робіт зі стандартизації в Україні. Органи стандартизації та сертифікації в Україні. Роль стандартизації і сертифікації у забезпеченні регулювання якості туристських послуг. Сертифікація, її роль у підвищенні якості продукції й розвиток на міжнародному, регіональному й національному рівнях. Директиви ЄС, ЄвроАзіатська Рада з стандартизації, Європейський комітет з стандартизації (CEN), Комітет ISO з оцінки відповідності продукції вимогам стандартів (CASCO), Міжнародна організація законодавчої метрології (OIML), Міжнародна організація з стандартизації (ISO), Міжнародна організація з стандартизації тестування (ISTO), Міжнародна федерація національних асоціацій з стандартизації (ISA), Світова організація торгівлі (WTO), стандарти ISO, технічний комітет, членство в ISO. Керівництво ISO/IEC2 «Загальні терміни та визначення в галузі стандартизації та суміжних видів діяльності - основний документ за стандартизації методів. Значення основних категорій згідно ДСТУ ISO серії 900-2007. Загальна характеристика стандартів ISO серії 9000, еволюція розвитку стандартів. Структура базових стандартів ISO серії 9000. Організація робіт з впровадження стандартів ISO серії 9000 в Україні. Сертифікація послуг: сутність, завдання.

Тема 2. Основи державної політики в сфері туризму

Управління туристичною діяльністю в Україні. Завдання державної політики в сфері туризму. Закон України "Про туризм": Основні пріоритетні напрями державної політики в галузі туризму. Реалізація державної політики в галузі туризму. Державне регулювання в галузі туризму. Органи, що здійснюють регулювання в галузі туризму. Повноваження Верховної Ради України та органів місцевого самоврядування в галузі туризму. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі туризму. Повноваження центральних органів виконавчої влади в галузі туризму. Безпека в галузі туризму. Захист інтересів українських туристів за межами України. Фінансове забезпечення відповідальності туроператора та турагента. Ліцензування туристичної діяльності. Сертифікація і стандартизація у сфері туристичної діяльності. Ліцензування туристичної діяльності. Договір на туристичне обслуговування. Права та обов'язки суб'єктів туристичної діяльності. Права та обов'язки туристів і екскурсантів. Органи, уповноважені на здійснення контролю за діяльністю в галузі туризму. Відповідальність за порушення законодавства в галузі туризму. Державна політика в сфері туризму в різних країнах світу. Шенгенські угоди і значення державних норм і стандартів у туризмі міжнародного рівня. Директива ЄС по пекидж-турах.

Тема 3. Стандартизація: сутність, види.

Національна система стандартизації України. Національна система стандартизації України. Об'єкти Національної системи стандартизації України. Структурні елементи Національної системи стандартизації України: Органи та служби стандартизації. Комплекс нормативних документів. Система контролю за впровадженням і виконанням нормативних документів. Поняття про випробування, галузеві стандарти України (ГСТУ), державний нагляд, державні стандарти України (ДСТУ), Держспоживстандарт України, директиви ЄС, експертиза, забезпечення єдності та точності вимірювань, комплекс нормативних документів, контроль, контроль якості продукції (процесів, робіт, послуг), метрологія, науково-технічна комісія, об'єкти національної системи стандартизації, основоположні стандарти, перевірка, стандарти ДСТУ ISO, стандарти на методи контролю, стандарти на продукцію (послуги), стандарти на процеси, стандарти науково-технічних та інженерних товариств і спілок України (СТТУ), стандарти підприємств (СТП), технічні комітети, технічні умови України (ТУУ), Угода про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом, центральний орган виконавчої влади з питань технічного регулювання.

Тема 4. Сертифікація: мета, завдання, сутність.

Національна система сертифікації України. Поняття про відповідність, декларація про відповідність, засвідчення відповідності, знак відповідності, знак сертифікації. Орган з сертифікації, оцінка відповідності, орган регламентації, перевірка (лабораторій). Підтвердження відповідності, процедура підтвердження відповідності, сертифікат відповідності, сертифікат

на систему якості, сертифікація відповідності, система сертифікації, схема сертифікації, третя сторона, учасник системи сертифікації, член системи сертифікації. Директиви ЄС "нового підходу", добровільна сертифікація, законодавчо нерегульована сфера, законодавчо регульована сфера, засоби сертифікації, інспекційний контроль, керівні органи, методи сертифікації, необхідність добровільної сертифікації, обов'язкова об'єкти добровільної сертифікації, системи добровільної сертифікації, схеми (моделі) сертифікації.

Тема 5. Сертифікація у сфері послуг

Національна система сертифікації України, національне законодавства з технічного регулювання, національний орган із акредитації, національний орган з сертифікації, органу з сертифікації, орган сертифікації систем якості, порушення, порядок проведення сертифікації, постанова про накладення штрафу правові засади сертифікації, протокол випробувань. Рада Економічної Взаємодопомоги (РЕВ), сертифікат відповідності, схеми (моделі) сертифікації продукції в системі УкрСЕПРО, територіальні органи, технічний нагляд, Українська державна система сертифікації продукції (УкрСЕПРО), Український знак відповідності системи УкрСЕПРО, УкрНДІССІ, УкрНДНЦ, учасник системи сертифікації. Сертифікація послуг: види послуг, виробничі послуги, готельні послуги, громадське харчування, групи та підгрупи однорідних послуг, екологічні параметри, критерії оцінки якості послуг, матеріальні послуги, нематеріальні послуги. Методи перевірки послуги. Обслуговування: пасажирські і вантажні перевезення, побутове обслуговування населення, очікування споживачів, об'єкт обслуговування, побутові послуги, послуги торгівлі. Порядок сертифікації послуг. Послуги: послуги харчування, професійна майстерність виконавця, процес надання послуги. Сервіс: сервісні послуги. Властивості послуг. Сертифікація послуг: соціально-побутові послуги, суб'єкт обслуговування, сфера обслуговування. Схеми сертифікації послуг в туризмі.

Тема 6. Ліцензійні умови провадження туристичної діяльності в Україні Рішення уряду в області ліцензування підприємств. Основні нормативно-правові акти, на яких базується ліцензування. Умови ліцензування підприємств туристичної індустрії. Органи і служби ліцензування підприємств в Україні. Основні документи, які передаються підприємством в уповноважений орган на ведення ліцензійної діяльності для юридичних і фізичних осіб. Порядок оплати за розгляд заяви і видачу ліцензії. Порядок видачі ліцензії. Проведення додаткової експертизи при виникненні суперечливих питань. Умови припинення дії ліцензії і її анулювання. Умови дії ліцензії.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування туристичної діяльності» передбачено:

- для денної форми навчання – залік;
- для заочної форми навчання – залік.

Політика курсу, критерії та засоби оцінювання успішності навчання

За кредитно-модульною системою викладення навчальної дисципліни «Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування туристичної діяльності» застосовуються такі основні види контролю знань:

- поточний контроль – систематично на різних навчальних заняттях впродовж семестру у формах:
 - усне опитування;
 - письмові контрольні експрес-роботи;
 - тестовий контроль;
 - підсумковий контроль – у кінці семестру після вивчення навчальної дисципліни у формі заліку.

За рішенням викладача або кафедри *нараховуються заохочувальні бали* за наступні види робіт:

- за систематичну продуктивну активність під час проведення аудиторних занять;
- за виконання творчих завдань підвищеної складності (конкретне значення визначає викладач);
- за участь у конференціях, олімпіадах, іншій науковій, методичній роботі тощо.

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: здобувачі, які пропустили семінарські заняття або лекції, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу є необхідність дотримання принципів політики доброчесності. Дотримання *академічної доброчесності* передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані

методики досліджень і джерела інформації.

У випадку встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється академічна відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

Поточна атестація зі змістового модулю 1 проводиться після вивчення теми № 4 у вигляді контрольної роботи (теми 1-4).

Підсумковий контроль по змістовому модулю 2 проводиться після вивчення теми № 8 у вигляді контрольної роботи (теми 5-8).

Критерії переведення оцінок за 100-бальною шкалою у національну шкалу та шкалу ЄКТС

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою (екзамен /залік)	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення
90–100	Відмінно	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі.
83–89	Добре	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимальної.
75–82		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68–74	Задовільно	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60–67		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані деякі практичні навички роботи; частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близькою до мінімальної; при додатковій самостійній

		роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1–34	F	« Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль ЗАЛІК (З)
Аудиторна робота	Самостійна (індивідуальна) робота	
≤ 40	≤ 20	
≤ 60		≤ 40
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК+ З ≤ 100		
ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль ЗАЛІК (З)
Аудиторна робота	Самостійна (індивідуальна) робота	
≤ 20	≤ 40	
≤ 60		≤ 40
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК+ З ≤ 100		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ різноманітних видів навчальної роботи (поточний контроль; письмові роботи; тестування; індивідуально-дослідні завдання; самостійні завдання; практичні завдання)

Метод демонстрування результатів навчання	Бал
1. Письмове опитування у формі відповідей на запитання за планом семінарського заняття №1 на тему 1	2...3
2. Оглядовий реферат на запитання, обране Здобувачем самостійно за індивідуальними завданнями до семінарського заняття №1	2...3
3. Письмовий звіт по запитанням, обраним викладачем (2 запитання) щодо завдань для самостійної роботи до семінарського заняття №1	2...3
4. Письмове опитування у формі відповідей на запитання за планом семінарського заняття №2 на тему 2	2...3

Метод демонстрування результатів навчання	Бал
5. Усний виступ на запитання, обране Здобувачем самостійно за індивідуальними завданнями до семінарського заняття №2	2...3
6. Есе по запитанням, обраним викладачем (2 запитання) щодо завдань для самостійної роботи до семінарського заняття №2	2...3
7. Письмове опитування у формі відповідей на запитання за планом семінарського заняття №3 на тему 3	2...3
8. Оглядовий реферат на запитання, обране Здобувачем самостійно за індивідуальними завданнями до семінарського заняття №3	2...3
9 Письмовий звіт по запитанням, обраним викладачем (2 запитання) щодо завдань для самостійної роботи до семінарського заняття №3.	2...3
10. Письмове опитування у формі відповідей на запитання за планом семінарського заняття №4 на тему 4	2...3
11. Інформативний реферат на запитання, обране Здобувачем самостійно за індивідуальними завданнями до семінарського заняття №4	2...3
12. Письмовий звіт по запитанням, обраним викладачем (2 запитання) щодо завдань для самостійної роботи до семінарського заняття №4	2...3
13. Письмове опитування у формі відповідей на запитання за планом семінарського заняття №5 на тему 5	2 3
14. Усна доповідь на запитання, обране Здобувачем самостійно за індивідуальними завданнями до семінарського заняття №5	2...3
15. Есе по запитанням, обраним викладачем (2 запитання) щодо завдань для самостійної роботи до семінарського заняття №5	2...3
16. Письмове опитування у формі відповідей на запитання за планом семінарського заняття №6 на тему 6	2...3
17. Інформативний реферат на запитання, обране Здобувачем самостійно за індивідуальними завданнями до семінарського заняття №6	2...3
18. Письмовий звіт по запитанням, обраним викладачем (2 запитання) щодо завдань для самостійної роботи до семінарського заняття №6	2...3
Комплексно-практичне індивідуальне завдання (КПЗ) (передбачає 12-28 заохочувальних балів, що враховують змістовність, обґрунтованість, оригінальність та якість оформлення виконаного завдання)	12....28
Разом	60...100

«Критерії оцінювання аудиторної роботи у вигляді усної відповіді здобувачів»

	ПОЯСНЕННЯ
3	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні предметної області навчальної дисципліни

2	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані , деякі види завдань виконані з помилками.
0	Відсутність на занятті

Для навчальної дисципліни «Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування туристичної діяльності» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають:

- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів комплексно-практичного індивідуального завдання;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- залік;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком або мають академічні заборгованості за іншими (підтвердженими документально) обставинами передбачено окремий вид роботи.

Комплексно-практичне індивідуальне завдання (КПІЗ) – це вид індивідуальної позааудиторної роботи студента, яка виконується самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом. Формою контролю індивідуальної роботи студента є перевірка виконання теоретичного і практичного завдання. Мета КПІЗ: самостійне опрацювання програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи з чинним законодавством. Вимоги до КПІЗ: КПІЗ виконується у формі письмової роботи, яка передбачає виконання теоретичного і практичного завдання у формі розв’язання задачі. Працюючи індивідуально студенти повинні продемонструвати уміння правильно застосовувати теоретичний матеріал на практиці Виконання КПІЗ є однією із форм перевірки знань студентів, що сприяє закріпленню і поглибленому засвоєнню знань з навчальної дисципліни. Робота повинна включати також теоретичне та практичне підґрунтя виконання індивідуального завдання, тобто має бути складений перелік джерел інформації, які застосовувалися під час виконання роботи. Також до роботи можуть бути долучені ксерокопії основних наукових публікацій за темою КПІЗ. КПІЗ є одним із залікових модулів, тому оцінюється і впливає на загальну (підсумкову) оцінку. Завершене КПІЗ подається у роздрукованому та електронному варіантах викладачу, який читає лекційний курс та приймає залік з даної дисципліни не пізніше, ніж за 2 тижні до дня заліку. Максимальна кількість балів за таку роботу – 28.

**Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни
(рекомендовані джерела інформації)**

*Додаток 2 (оновлюється в разі
необхідності) до Робочої програми з
навчальної дисципліни*

Додаток 1.1.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної та наукової роботи Дніпровського гуманітарного університету

Тетяна АЛФЬОРОВА

«__» _____ 2024 р.

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СТАНДАРТИЗАЦІЯ, СЕРТИФІКАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ ТА
ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь бакалавр Спеціальність 242. Туризм
(назва ступеня вищої освіти) (шифр і назва)

на 2024/2025 навчальний рік

Форма навчання ДЕННА Обсяг 2 кредит ЄКТС 60 годин
Факультет(-и) ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ
(назва факультету (-ів))

Курс 4 Групи _____

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна (індивідуальна) робота
			Всього	Лекції	Семинари	Практи	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Державне регулювання та основи стандартизації України	16	6	2	2	2	10
2	Основи державної політики у сфері туризму	18	6	2	2	2	12
3	Стандартизація: сутність, види	18	6	2	2	2	12

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна (індивідуальна) робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практика	
1	2	3	4	5	6	7	8
4	Сертифікація та її сутність. Сертифікація в сфері послуг	20	6	2	2	2	14
5	Ліцензійні умови провадження туристичної діяльності в Україні	18	6	2	2	2	12
		90	30	10	10	10	60

Завідувач Розглянуто на засіданні кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу 22.07.2024 р., протокол №12

Завідувач кафедри

Тетяна ТЕСЛЕНКО

кафедри

Тетяна Тесленко

Додаток 1.2.
до Робочої програми з навчальної
дисципліни

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ВНПЗ «Дніпровський
гуманітарний університет»

Олег КИРИЧЕНКО

« _____ » _____ 2024

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТАНДАРТИЗАЦІЯ, СЕРТИФІКАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь бакалавр Спеціальність _____
(назва ступеня вищої освіти)

на 2024/2025 навчальний рік

Форма навчання ЗАОЧНА Обсяг 3
Факультет(-и) ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ
(назва факультету (-ів))

Курс 4 Групи _____

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна (індивідуальна) робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практики	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Державне регулювання та основи стандартизації України	14	6	2			8
2	Основи державної політики у сфері туризму	15	6	2			9
3	Стандартизація: сутність, види	15	6	2		2	9

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна (індивідуальна) робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практика	
1	2	3	4	5	6	7	8
4	Сертифікація та її сутність. Сертифікація в сфері послуг	16	6		2		10
5	Ліцензійні умови провадження туристичної діяльності в Україні	16	6	2		2	10
		60	14	8	2	4	46

Розглянуто на засіданні кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу 22.07.2024 р., протокол №12

Завідувач кафедри

Тетяна ТЕСЛЕНКО

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТАНДАРТИЗАЦІЯ, СЕРТИФІКАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь Бакалавр Спеціальність 242 Туризм
(назва ступеня вищої освіти) (шифр і назва)

на 2024/2025 навчальний рік

Основні нормативні акти:

- Конституція України, що прийнята Законом від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (в останній редакції)

1. Гаазька декларація по туризму (1989 р.)
2. Декларація з туризму (Осакська декларація 1994 р.)
3. Заява про діяльність СОТ в галузі запобігання організованого секс-туризму (1995 р.)
4. Монреальська декларація (1996 р.)
5. Глобальний кодекс етики туризму (1999 р.)
6. Директива Ради Європи в області організації туристичної діяльності.
7. Закон України «Про захист прав споживачів» від 15 груд. 1993 р. № 1023-ХП (із змінами та доповненнями).
8. Закон України «Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення» від 8 квіт. 1993 р. № 30-93.
9. Закон України «Про стандартизацію і сертифікацію» від 10 трав. 1993 р. № 46-93.
10. Закон України «Про туризм» від 15 вер. 1995 р. № 324/95-ВР (із змінами та доповненнями).
11. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 1 черв. 2000 р.
12. Закон України «Про стандартизацію» від 17 трав. 2001 р. № 2408-III.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо поетапного впровадження в Україні вимог Директив Європейського Союзу, санітарних, екологічних, ветеринарних, фінансових норм та міжнародних і європейських стандартів» від 19 бер. 1997р. № 244.
14. Декрет Кабінету Міністрів України «Про стандартизацію і сертифікацію» від 10 трав. 1993 р. № 46-93 . 15. Указ Президента України «Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу» від 11 черв. 1998 р. № 615/98. Нормативні документи і матеріали
15. Сертифікація в Україні. Нормативні акти: У 3-х ч. - К.: Держстандарт України, 1998-2002. - 811 с. 17. ДСТУ2296-93. Національний знак відповідності. Форма, розміри, технічні вимоги та правила застосування.
16. ДСТУ 1.0:2003. Національна стандартизація. Основні положення. 19. ДСТУ 1.1:2001. Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Терміни та визначення основних питань.
17. ДСТУ 1.9. Національна стандартизація. Правила розроблення та впровадження міждержавних стандартів. 21. ДСТУ 1.10. Національна стандартизація. Державні класифікатори соціально-економічної інформації. Основні положення, правила розроблення, ведення та скасування. 22. ДСТУ2462-94. Сертифікація. Основні поняття. Терміни та визначення. 23. ДСТУ3410-2004. Система сертифікації УкрСЕПРО. Основні положення.
18. ДСТУ 2296-93. Національний знак відповідності. Форма, розміри, технічні вимоги та правила застосування. 25. ДСТУ ISO/IEC 59:2000. Кодекс усталених правил

- стандартизації. 26. ДСТУ ISO 9000:2000. Системи управління якістю. Основні положення та словник.
19. ДСТУ ISO 9001:2000. Системи управління якістю. Вимоги. 28. ДСТУ ISO 9001:2008. Системи управління якістю. Вимоги.
 20. ДСТУ 4268-2003. Послуги туристичні. Засоби розміщення туристів. Загальні вимоги. 30. ДСТУ 4527:2006. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення.
 21. ДСТУ ISO/IEC Guide 59-2000. Кодекс усталених правил стандартизації. 32. EN 45004:1995. Загальні критерії для роботи органів різних типів, що виконують перевірки як третя сторона // Інформ. бюл. з міжнар. стандартизації. 1997. № 4. С. 317-330 (або ДСТУ EN 45004-98 "Загальні вимоги до органів контролю різного типу").
 22. Каталог стандартів ISO //Режим доступу: http://www.iso.org/iso_catalogue.htm
 23. ISO 9001:2008. Системи управління якістю. Вимоги. 35. ISO 9004-2. Провідні вказівки по послугах.
 24. ISO/FDIS 18513:2003. Послуги туристичні. Готелі та інші типи розміщення туристів. Термінологія.
 25. Директива Ради 90/314/ЄС щодо організованих туристичних мандрівок, турів і комплексних турне. 41. Директива Ради 98/27/ЄС про судові заборони з метою захисту споживачів.

Підручники:

1. Тарасова В.В., Нестерчук І.К., Ковалевська І.М., Мартинчук І.В. Стандартизація, сертифікація та ліцензування в туристичній діяльності: підручник. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. 372 с.
2. Салухіна Н.Г., Язвінська О.М. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг : підручник. К. : Центр навч. літ., 2019. 426 с
3. Божидарник Т. Міжнародний туризм / Т. Божидарник: Підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Горіна Г.О. Державне управління туристичною діяльністю: навч. посібник. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2021. 110 с.
2. Торяник В.М., Джинджоян В.В. Механізм державного управління туристичною галуззю в Україні (ліцензування, сертифікація, стандартизація): словник-довідник: навч. посіб. Дніпро: ВВПЗ "ДГУ", 2020. 182 с.
3. Воробець М.М., Кондрачук І.В. Стандартизація, сертифікація, метрологія та управління якістю : навчальний посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2022. 104 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Державне управління в галузі туризму та гостинності в Україні: кол. монограф. за заг. ред. доктора політичних наук, професора В.М. Торяника. Дніпро : ВВПЗ ДГУ, 2024. 163 с .

Інші джерела:

1. Організація туристичної діяльності: конспект лекцій. Одеса, Одеський державний екологічний університет, 2022, 144 с.
2. Піхун М.В. Особливості адміністративної відповідальності за порушення діючого законодавства при здійсненні рекламної діяльності в сфері туризму: магістерська робота. Дніпро: ВНПЗ "ДГУ", 2022. 110 с.
3. Яковлева-Мельник Н.Г., Недавня В. Міжнародні стандарти якості та перспективи іноземного інвестування в туристичній індустрії. Якість, стандартизація та метрологічне забезпечення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 25-26 січня 2022 року). Харків: УПА, 2022. С. 38-40.
4. Yakovlieva-Melnyk, N. H., & Dzhyndzhoian, V. V. (2024). STANDARDIZATION IN THE FIELD OF HOSPITALITY – THE NEED FOR MODERNITY AND THE FACTOR OF ATTRACTING FOREIGN INVESTMENTS. *Systems and Technologies*, 68(2), 182-189. <https://doi.org/10.32782/2521-6643-2024-2-68.22>
5. Sazonets, I., Yakovlieva-Melnyk, N., Salenko, A. (2023). Conceptual foundations of the movement of innovative capital in conditions of priority development of the green economy. *E3S Web of Conferences* V. 84, 01033.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації [Електронний ресурс] – режим доступу www.world-tourism.org
2. Державна служба України з туризму та курортів [Електронний ресурс] – режим доступу www.tourism.gov.ua

Розглянуто на засіданні кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу 22.07.2024 р., протокол №12

Завідувач кафедри

Тетяна ТЕСЛЕНКО

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

**КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО
БІЗНЕСУ**

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**СТАНДАРТИЗАЦІЯ, СЕРТИФІКАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ
ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

(назва навчальної дисципліни)
Освітній ступінь **бакалавр** Спеціальність **242 ТУРИЗМ**
(назва ступеня вищої освіти) (шифр і назва)

Освітня програма **ТУРИЗМ**
(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)
наказ №51-02 від 10.06.2021

Форма навчання **денна**
(денна/заочна)
у 2024/2025 навчальному році

Плани семінарських (практичних)
занять обговорені та схвалені
на засіданні кафедри
22.07.2024 р., протокол №12
Завідувач кафедри

_____ **Тетяна Тесленко**
(підпис)

Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування туристичної діяльності // Плани семінарських (практичних) занять для денної форми навчання. Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2024р. 11 с.

РОЗРОБНИК(-И):

Яковлева-Мельник Н.Г., старший викладач кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

ТЕМА 1. Державне регулювання та основи стандартизації України
Практичне заняття № 1 (2 год).

План

1. Необхідність державного регулювання у сфері туризму.
2. Моделі державного регулювання у сфері туризму.
3. Структура державного регулювання в галузі туризму України.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

Державне регулювання, стандартизація; якість послуг; управління якістю послуг та товарів; державні агенції управління туризмом.

Завдання

Функції та методи державного регулювання розвитку туризму. Заповніть таблицю 1.1.

Таблиця 1.1

Функції та методи державного регулювання розвитку туризму

Функції	Методи державного регулювання
Загальна організація та правова регламентація туристичної діяльності	
Планування розвитку туризму	
	Регулювання систем ліцензування, стандартизації й сертифікації у сфері туризму
Забезпечення безпеки туризму	Стандартизація та сертифікація продуктів туризму, забезпечення туристів пам'ятками, страхування, регулювання діяльності служб спасіння, державно-приватне партнерство з органами МВС
Кадрове забезпечення туризму	
Забезпечення наукових досліджень туристичного ринку	
Підтримка зовнішньоекономічної діяльності	
	Створення законів, умов економічного стимулювання охорони та відновлення природних ресурсів, реставрації історичних пам'ятників, розподіл туристичної ренти, фінансування установ культури
Створення сприятливого іміджу країни	
Контроль та нагляд за діяльністю й розвитком	

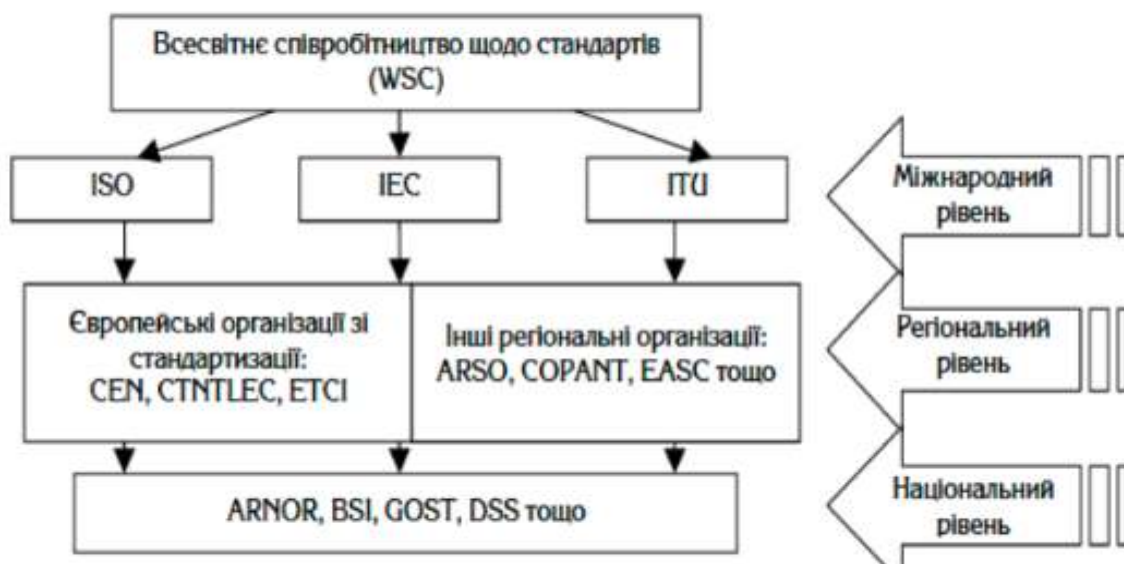
Уміння, які мають бути вироблені під час заняття та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: визначати, розуміти види, сутність та особливості моделей управління туризму; вміти надати характеристику державній системі управління та значенню туризму в даній країні; обґрунтовувати необхідність державного регулювання в сфері туризму.

Завдання для самостійної роботи до Теми 1:

1. Які існують причини необхідності державного регулювання у сфері туризму?
2. Охарактеризуйте звичайні функції держави в управлінні туристичною галуззю.
3. Які підходи до державного регулювання туристичною сферою вам відомі?
4. Надайте характеристику основних моделей державного регулювання у сфері туризму. Наведіть приклади.
5. Яка модель державного регулювання у сфері туризму найбільш властива країнам, що розвиваються? Укажіть її основні риси.

Індивідуальні завдання до Теми 1:

1. Міжнародні організації стандартизації та ліцензування
Дізнайтесь та запишіть які організації представлені в схем та їхню мету.

Приклад:

1. WSC - World Standard Cooperation - Всесвітнє співробітництво щодо стандартів

було створено в 2001 році організаціями ISO, IEC та ITU.

Мета:- посилення ролі та поширення системи добровільних міжнародних стандартів;

- забезпечення прозорості міжнародної стандартизації на основі консенсусу в усьому світі;
 - координації питань технічного характеру з метою усунення дублювання та більш ефективної співпраці у сфері конвергентних (взаємно проникних) технологій.
2. ISO -.....

Рекомендована література до Теми 1:

1. Основні нормативні акти: 1-25.
2. Підручники: 1-3
3. Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали: 1-3.
4. Монографії та інші наукові видання: 1.
5. Інші джерела: 1-5.
6. Інтернет-ресурси: 1-2.

ТЕМА 2. Основи державної політики у сфері туризму
Практичне заняття № 1 (2 год).

План

1. Завдання державної політики у сфері туризму.
2. Захист інтересів споживачів.
3. Сертифікація і стандартизація у сфері туристичної діяльності.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

державне регулювання, стандартизація; якість послуг; управління якістю послуг та товарів; державні агенції управління туризмом; сертифікація; стандартизація.

Завдання

Опрацюйте матеріал та заповніть таблицю 2.1.

Таблиця 2.1

Країна	Національна управлінська структура в сфері туризму	Модель державного управління	Пріоритетні завдання/напрями роботи управлінської структури

Україна	<i>Міністерство культури та інформаційної політики України Державне агентство розвитку туризму</i>	<i>II модель централізованого управління</i>	<i>Основними завданнями ДАРТ є: 1) реалізація державної політики у сфері туризму та курортів (крім здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туризму та курортів); 2) внесення на розгляд Міністра культури та інформаційної політики пропозицій щодо формування державної політики у сфері туризму та курортів (крім здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туризму та курортів).</i>
США			
КНР			
Франція			
Бельгія			
Австралія			
Болгарія			
Польща			

Уміння, які мають бути вироблені під час заняття та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: визначати, розуміти види, сутність та особливості моделей управління туризму; вміти надати характеристику державній системі управління та значенню туризму в даній країні; обґрунтовувати необхідність державного регулювання в сфері туризму; розуміти призначення процесів сертифікації та стандартизації.

Завдання для самостійної роботи до Теми 2:

1. Охарактеризуйте звичайні функції держави в управлінні туристичною галуззю.
2. Які підходи до державного регулювання туристичною сферою вам відомі.
3. Надайте характеристику основних моделей державного регулювання у сфері туризму.

Індивідуальні завдання до Теми 2:

1. До якої моделі державного регулювання відноситься туристична сфера України та які характерні риси даної моделі їй властиві?
2. Як можна охарактеризувати структуру державного управління туризмом в Україні?
3. Яке відомство визначено у даний час центральним органом виконавчої влади у сфері туризму України?
4. Які вам відомі основні нормативно-правові акти, що регламентують туристичну діяльність в Україні?

Рекомендована література до Теми 2:

1. Основні нормативні акти: 1-8.
2. Підручники: 1-3
3. Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали: 1-3.
4. Монографії та інші наукові видання: 1.
5. Інші джерела: 3-5.
6. Інтернет-ресурси: 1-2.

ТЕМА 3. Стандартизація: сутність, види.

Практичне заняття № 3, 4 (4 год).

План

1. Стандартизація та її сутність.
2. Національна система стандартизації України.
3. Система контролю за впровадженням і виконанням нормативних документів.
4. Об'єкти національної системи стандартизації.
5. Основоположні стандарти, перевірка, стандарти ДСТУ ISO.
6. Угода про партнерство та співробітництво системи стандартизації.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

стандарт, уніфікація, стандартизація; спеціалізація; технічна політика, раціональне використання ресурсів; інформаційні технології; суб'єкти стандартизації; метрологія та стандартизація.

Завдання

Завдання 1. Заповніть таблицю 3.1. : Вимоги до окремих туристичних послуг, Вимоги до професійної підготовки кадрів, Вимоги щодо туристсько-екскурсійного обслуговування .

Таблиця 3.1.

НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ

Реквізити національного стандарту	Назва стандарту	
Туризм пригодницький		
ДСТУ ISO 21101:2016 (ISO 21101:2014, IDT)	Туризм пригодницький Системи менеджменту безпеки. Вимоги	У стандарті викладені вимоги до системи управління безпекою для організаторів пригодницького туризму. Стандарт використовується з метою: підвищення рівня безпеки; щоб задовольнити очікування учасників і безпеки персоналу; щоб продемонструвати безпечну практику; на підтримку дотримання вимог законодавства. Стандарт може бути використаний для всіх організаторів, що працюють в різних географічних, культурних і соціальних умовах.
ДСТУ ISO/TR 21102:2016 (ISO/TR 21102:2013, IDT)	Туризм пригодницький Лідери. Особиста компетентність	Цей стандарт є основою для туристичної діяльності організаторів, що пропонують пригодницький туризм, щодо їх компетентності з метою організації максимально безпечної подорожі. Ефективне виконання положень цього міжнародного стандарту допоможе споживачеві зробити усвідомлений вибір щодо діяльності організаторів пригодницького туризму.
ДСТУ ISO 21103:2016 (ISO 21103:2014, IDT)	Туризм пригодницький Інформація для учасників	Даний стандарт визначає мінімальну інформацію, яка підлягає передачі учасникам і потенціалу учасників до, під час і після діяльності з метою забезпечення їх безпеки.
Вимоги до окремих туристичних послуг		
		Стандарт встановлює мінімальні вимоги до комерційних і некомерційних

Джерело: Міністерство економіки України. Галцзеви стандарти
<https://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti>

Завдання 2. Надайте характеристику моделям стандартизації:

- Північноамериканська;
- Японська;
- Європейська.

Зробіть висновок: в якій моделі ви бачите більше переваг для України.

Завдання 3. Надайте порівняльну характеристику (на ваш вибір дві країни) систем стандартизації та їх зародження. Підготуйте презентацію.

Уміння, які мають бути вироблені під час заняття та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: здатність правильно застосовувати основні категорії стандартизації в сфері туризму та екології; спроможність використовувати основні правила та вимоги до побудови та залучення стандартів у професійній діяльності; вмінювання здійснювати і виконувати туристичні послуги згідно з вимогами стандартів, проводити оцінку стану умов розміщення і харчування згідно до вимог стандартів.

Завдання для самостійної роботи до Теми 3:

1. Сутність стандартизації та її основні задачі у сфері туризму.
2. Характеристика об'єктів та суб'єктів стандартизації.

3. Структуру управління національною стандартизацією в Україні.
4. Який державний орган виконавчої влади вважається головним у сфері стандартизації України?
5. Основні цілі діяльності Ради стандартизації та технічного регулювання.
6. Яку діяльність запроваджують технічні комітети стандартизації?
7. Які суб'єкти стандартизації відносяться до категорії «інших» згідно із законодавством України?
8. Надайте характеристику діяльності основних розробників національних стандартів у сфері туризму.
9. Види стандартів в Україні.
10. Міжнародні стандарти ISO серії 9000 та 14000.

Індивідуальні завдання до Теми 3:

1. Історичні основи розвитку стандартизації й сертифікації.
2. Міжнародні інститути стандартизації: Директиви ЄС, Євро-Азіатська
3. Рада з стандартизації, Європейський комітет з стандартизації (CEN),
4. Міжнародна організація з стандартизації (ISO), Міжнародна організація з стандартизації тестування (ISTO), Міжнародна федерація національних асоціацій з стандартизації.
4. Значення основних категорій згідно ДСТУ ISO серії 900-2007.
5. Загальна характеристика стандартів ISO серії 9000, еволюція розвитку стандартів.
6. Структура базових стандартів ISO серії 9000.
7. Організація робіт з впровадження стандартів ISO серії 9000 в Україні.
8. Основні положення ДСТУ 4268-2003. Послуги туристичні. Засоби розміщення туристів. Загальні вимоги.
9. Основні положення ДСТУ 4527:2006 "Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення

Рекомендована література до Теми 3:

1. Основні нормативні акти: 1-25.
2. Підручники: 1-3
3. Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали: 1-3.
4. Монографії та інші наукові видання: 1.
5. Інші джерела: 1-5.
6. Інтернет-ресурси: 1-2.

ТЕМА 4. Сертифікація: мета, завдання, сутність.

Практичне заняття № 5 (2 год).

План

1. Національна система сертифікації України
2. Поняття про відповідність, декларація про відповідність, засвідчення відповідності, знак відповідності, знак сертифікації.
3. Орган з сертифікації, оцінка відповідності, орган регламентації, перевірка (лабораторій).

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

Сертифікація, сертифікат; національна система сертифікації; відповідність; регламентація перевірки; підтвердження відповідності; добровільна сертифікація; обов'язкова сертифікація.

Завдання

Завдання 1. Підготувати приклади впровадження сертифікації в інших країнах, та їх вплив на якість продукції. Які з елементів іноземної сертифікації знайшли своє продовження в українській системі сертифікації.

Завдання 2. Соціально-економічні аспекти проблеми якості. Як допомагає процес сертифікації вирішити зазначені проблеми.

Уміння, які мають бути вироблені під час заняття та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття:

здатність застосовувати в науковій та практичній діяльності знання щодо сутності сертифікації, основну термінологію, нормативно-правові аспекти сертифікації туристичних послуг; знати загальні положення про послуги розміщення і харчування та процедури проведення обов'язкової сертифікації; про знаки активного туризму, їх класифікацію, опис і правила застосування.

Завдання для самостійної роботи до Теми 4:

1. Охарактеризуйте сутність сертифікації туристичних послуг.
2. З якою метою відбувається сертифікація послуг у сфері туризму?
3. Надайте визначення термінів «сертифікат» і «сертифікація».
4. Які форми сертифікації вам відомі?
5. Які існують види сертифікації та сертифікатів?
6. Суб'єкти та об'єкти сертифікації.

Індивідуальні завдання до Теми 4:

1. Порядок обов'язкової сертифікації.
2. Опишіть процес документального оформлення результатів сертифікаційних випробувань (перевірок).
3. Як відбувається аналіз одержаних результатів та прийняття органом сертифікації рішення про можливість видачі сертифіката відповідності?
4. Яка існує відповідальність за порушення законодавства у сфері сертифікації?

Рекомендована література до Теми 4:

1. Основні нормативні акти: 15-25.
2. Підручники: 1-3
3. Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали: 1-3.
4. Монографії та інші наукові видання: 1.

5. Інші джерела: 4, 5.
6. Інтернет-ресурси: 1-2.

ТЕМА 5. Сертифікація у сфері послуг *Практичне заняття № 6 (2 год).*

План

1. Правила сертифікації туристичних послуг і послуг готелів.
2. Показники послуг, підтверджені при сертифікації.
3. Нормативні документи, що регламентують сертифікацію.
4. Ліцензування та його сутність.
5. Історія походження ліцензування.
6. Ліцензування як засіб державного регулювання туристичної діяльності.
7. Порядок ліцензування в туризмі.
8. Ліцензійні умови, механізм отримання ліцензії.
9. Органи і служби ліцензування туристичних підприємств в Україні.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

Сертифікація в сфері послуг, сертифікат; національна система сертифікації; відповідність; регламентація перевірки; підтвердження відповідності; добровільна сертифікація; обов'язкова сертифікація.

Завдання

Завдання 1. Визначити відмінні ознаки видів сертифікації. Результати записати в таблицю 5.1.

Таблиця 5.1.

Ознаки	Вид сертифікації	
	Обов'язкова	Добровільна
Мета проведення		
Об'єкти		
Підстави для проведення		
Оцінка відповідності		
Нормативна база		

Завдання 2. Сертифікація послуг з тимчасового розміщення. Результати записати в таблицю 5.2.

Таблиця 5.2.

Схема сертифікації	Роботи
--------------------	--------

	Сертифікація системи якості	Огляд засобу розміщення	Технічний нагляд	Вибіркові перевірки	Документ до видачі
1-ша					
2-га					

Уміння, які мають бути вироблені під час заняття та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: спроможність організувати проведення комплексу робіт, визначених обраною схемою сертифікації туристичних послуг, що надаються суб'єктами туристичної діяльності в Україні; вміння використовувати за призначенням знаки відповідності, проводити екомаркування та введення в дію сертифіката відповідності.

Завдання для самостійної роботи до Теми 5:

1. Сертифікація як інструмент державного регулювання.
2. Класифікація готелів і мотелів в Україні та сертифікація їх діяльності.
3. Сертифікація екскурсійної діяльності.
4. Які існують види сертифікації та сертифікатів в туристичній діяльності?
5. Суб'єкти та об'єкти сертифікації в туризмі.

Індивідуальні завдання до Теми 5:

1. Порядок обов'язкової сертифікації в сфері гостинності.
2. Опишіть процес документального оформлення результатів сертифікаційних випробувань (перевірок) в сфері туризму.
3. Як відбувається аналіз одержаних результатів та прийняття органом сертифікації рішення про можливість видачі сертифіката відповідності в туристичній галузі та готельно-ресторанній?
4. Яка існує відповідальність за порушення законодавства у сфері сертифікації туризму?

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

ліцензія; ліцензування; Державне агентство розвитку туризму; пакет документів; припинення дії ліцензії; об'єкти ліцензування.

Завдання

Завдання 1. Проведіть порівняльний аналіз закордонної і вітчизняної практики ліцензування у сфері туризму .

Завдання 2. Дайте відповіді на питання:

1. З якого року в Україні турагенства звільнили від отримання ліцензії.

2. В Малайзії ліцензування включає організацію державного контролю не тільки за посередницькою діяльністю в сфері туризму, але й за роботою контрагентів, які є первинними виробниками туристичних послуг. Яка саме діяльність підлягає ліцензуванню в Малайзії.
3. Яка діяльність (в туристичній сфері) підлягає ліцензуванню в Туреччині?
4. Який вид ліцензії повинні отримати туристичні підприємства в Туреччині, що реалізують комплекс послуг з організації поїздок (перевезення, розміщення туристів, організація відпочинку, спортивних програм тощо) і комплектують тури.
5. Який вид ліцензії надається туристичним установам в Туреччині, що організовують продаж квитків на міжнародні сухопутні, морські й повітряні перевезення, а також продають квитки на екскурсії?
6. Який вид ліцензії необхідний для турфірм в Туреччині, що займаються створенням внутрішніх турів для турецьких громадян?
7. Згідно законодавству Франції ліцензуванню підлягає діяльність юридичних і фізичних осіб-підприємців, які виконують наступні види діяльності:
8. Чи отримують ліцензію у Франції юридичні та фізичні особи, які здійснюють продаж послуг за ціною, яку вони за них заплатили (тобто які не мають економічної вигоди від проведеної операції)?
9. У Великій Британії туристичні фірми отримують ліцензію «АТОЛ» для організації авіатурів (Air Travel Organisers' Licensing), що видається Управлінням _____
10. У Великій Британії ліцензуванню підлягає діяльність яких підприємств?
11. Схема ліцензування у Великій Британії передбачає, що власники ліцензії вносять певну суму коштів за кожного клієнта з метою _____
12. Турфірми в Малайзії повинні мати документ про фінансову гарантію, сума якої залежить від:

13. Для турецьких туристичних фірми розмір фінансової гарантії власної відповідальності перед туристами залежить від:

14. У Франції розмір фінансової гарантії туристичних фірм залежить від:

15. В Іспанії регулюванням туристичної діяльності, видачою ліцензій та сертифікатів займається

Уміння, які мають бути вироблені під час заняття та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: здобуття знань щодо порядку ліцензування в туристичній діяльності та щодо ліцензійних умов, механізму отримання ліцензії, відповідальності за безліцензійну діяльність; знати вимоги до суб'єктів туристичної діяльності: назви суб'єкта діяльності, службового приміщення, інформаційно-рекламної діяльності ліцензіата тощо;

- спроможність організувати туристичну діяльність в галузі розвитку внутрішнього та іноземного туризму, надавати якісні туристичні послуги; використання функцій, способів і механізмів правового регулювання у туристичній галузі;
- вміти проводити оформлення та подання документів до органу ліцензування: поштовим відправленням та в електронному вигляді.

Завдання для самостійної роботи до Теми 5:

1. Сутність ліцензування послуг туристичної діяльності.
2. Зміст категорій «ліцензія», «ліцензіат», «ліцензійні умови» за українським законодавством.
3. Повноваження органів державної влади України у сфері ліцензування туристичної діяльності.
4. Назвіть основні функції органів ліцензування у сфері туризму України.
5. Міжнародний досвід ліцензування туристичної діяльності.
6. Які заходи щодо захисту прав споживачів туристичних послуг, крім ліцензування туристичної діяльності, мають розповсюдження у світі?
7. Що ви знаєте про відсутність ліцензування в деяких країнах та про заміну ліцензування туристичної діяльності іншими механізмами державного регулювання?
8. Яким чином впливає певна модель державного регулювання у сфері туризму на застосування ліцензування туристичної діяльності.
9. Охарактеризуйте історію ліцензування туристичної діяльності в Україні.
10. Які види діяльності підлягали ліцензуванню у сфері туризму України у певні роки?
11. Які основні документи складають нормативно-правову базу ліцензування туристичної діяльності України?

Індивідуальні завдання до Теми 5:

1. Порядок та правила ліцензування в туристичній діяльності.
2. Пакет документів для отримання ліцензії на туристичну діяльність.

3. Способи подачі та отримання документів на ліцензування.
4. Строки та оплата процедури ліцензування.
5. Дії туроператора вразі відмови видачі ліцензії.
6. Перелік послуг туристичної та готельно-ресторанної сфери, що підпадають під ліцензування.

Рекомендована література до Теми 5:

1. Основні нормативні акти: 1-25.
2. Підручники: 1-3
3. Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали: 1-3.
4. Монографії та інші наукові видання: 1.
5. Інші джерела: 1-5.
6. Інтернет-ресурси: 1-2.
- 1.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ІСПИТУ)

1. Суть процесу стандартизації, об'єкти та мета.
2. Організаційна структура Національного агентства з акредитації.
3. ДСТУ 4268-2003. «Послуги туристичні. Засоби розміщення».
4. Сучасні еталони якості: 3 приклади
5. Основні завдання стандартизації в Україні.
6. Сертифікація, суть процесу. Форми сертифікації.
7. ДСТУ 4269:2003. Послуги туристичні. Класифікація готелів.
8. Історичні еталони якості: 3 приклади.
9. Міжнародна, регіональна, національна стандартизація. Суть, приклади.
10. Сертифікація, суть процесу. Система Національне агентство з акредитації.
11. ДСТУ 4527:2006. Засоби розміщення. Терміни та визначення.
12. Закон України «Про стандартизацію»
13. Суб'єкти стандартизації і центральний орган; рада стандартизації.
14. Міжнародний досвід сертифікації туристичних послуг. Франція
15. ДСТУ 3862-99. Громадське харчування, терміни та визначення.
16. Антиеталони якості: 3 приклади.
17. Порядок обов'язкової сертифікації туристичних послуг в Україні.
18. ДСТУ 4268-2003 Послуги туристичні. Засоби розміщення.
19. стандартизації в світі та на Україні – 2 приклади

20. Стандартизація. Рекомендовані та обов'язкові стандарти у сфері туризму.
21. Сертифікація. Види сертифікатів та їх суть.
22. ДСТУ 4527:2006 Засоби розміщення. Терміни та визначення.
23. Основні етапи організації робіт із стандартизації на національному рівні.
24. Міжнародний досвід сертифікації туристичних послуг – Франція.
25. ДСТУ 4269:2003 Послуги туристичні. Класифікація готелів.
26. Види стандартизації у сфері туризму: ДСТУ, ТУ. Суть, приклади.
27. Схеми сертифікації.
28. Міжнародна класифікація закладів розміщення.
29. Основні завдання стандартизації в Україні.
30. Порядок обов'язкової сертифікації туристичних послуг в Україні.
31. Міжнародні та європейські стандарти. Суть, приклади
32. Міжнародна, регіональна, національна стандартизація. Суть, приклади
33. Стандартизація туристичних послуг, світовий досвід.
34. Види сертифікатів.
35. ДСТУ 4281:2004 Заклади ресторанного господарства. Класифікація.
36. Види стандартів у сфері туризму: ДСТУ, стандарти підприємств.
37. ДСТУ 3862-99 Громадське харчування.
38. ДСТУ 4281:2004 Заклади ресторанного господарства, класифікація.
39. Схема послідовності проведення процедур сертифікації систем якості на підприємствах готельного та ресторанного господарства.
40. Специфіка етапів загальної процедури перевірки систем якості

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

**КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО
БІЗНЕСУ**

БІЛЕТИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

(назва навчальної дисципліни)

з дисципліни

	(назва навчальної дисципліни)		
Освітній ступінь	бакалавр	Спеціальність	242 ТУРИЗМ
	(назва ступеня вищої освіти)		(шифр і назва)
Освітня програма	ТУРИЗМ		
	(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)		

у 2024/2025 навчальному році

Білет обговорено та схвалено
на засіданні кафедри туристичного
та готельно ресторанного бізнесу,
протокол від 01.09.2024 № 1

Завідувач кафедри

Тетяна Тесленко

(підпис)

Дніпро – 2024

Білет № 1

**для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни**

**Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році**

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Необхідність державного регулювання у сфері туризму.
2. Скласти схему дій при переоформленні, видачі дублікату та анулюванні ліцензії на туроператорську діяльність.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 2

**для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни**

**Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2024/2025 навчальному році**

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. 1. Моделі державного регулювання у сфері туризму.

2. Скласти схему дій при подачі заяви на одержання ліцензії щодо провадження туроператорської діяльності.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 3

**для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни**

**Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році**

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Структура державного регулювання в галузі туризму України.
2. Скласти схему порядку обов'язкової сертифікації послуг харчування в Україні.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 4

**для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни**

**Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році**

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Сутність ліцензування туристичної діяльності.
2. Скласти схему порядку обов'язкової сертифікації послуг з тимчасового розміщення в Україні.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 5

**для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни**

**Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році**

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Міжнародний досвід ліцензування туристичної діяльності.
2. Скласти схему сертифікації туристичних послуг.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 6

**для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни**

**Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році**

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Історія ліцензування туристичної діяльності в Україні.
2. Скласти схему організації стандартизації туристичних послуг в Україні.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 4

**для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни**

**Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році**

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

3. Сутність ліцензування туристичної діяльності.
4. Скласти схему порядку обов'язкової сертифікації послуг з тимчасового розміщення в Україні.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 7

**для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни**

**Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році**

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Організаційні вимоги щодо здійснення туристичної діяльності в Україні.
2. Скласти схему видів стандартів у сфері туризму.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 8
для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Вимоги до службового приміщення (офісу) та інформаційно-рекламної діяльності туроператорів і турагентів.
2. Скласти схему під час контролю за додержанням ліцензійних умов провадження туристичної діяльності.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 9
для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Кваліфікаційні вимоги до кадрового складу працівників туроператора і турагента.
2. Скласти схему дій при переоформленні, видачі дублікату та анулюванні ліцензії на туроператорську діяльність.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 10
для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Вимоги до укладання договорів при здійсненні туристичної діяльності.
2. Скласти схему дій при подачі заяви на одержання ліцензії щодо провадження туроператорської діяльності.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 11
для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Вимоги до провадження туроператорської та турагентської діяльності.
2. Скласти схему вимог до фінансового забезпечення відповідальності туроператорів і турагентів.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 12
для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Вимоги до забезпечення страхового захисту туристів.
2. Скласти схему вимог до забезпечення страхового захисту туристів.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 13
для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Вимоги до фінансового забезпечення відповідальності туроператорів і турагентів.
2. Скласти схему вимог до провадження туроператорської та турагентської діяльності.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 14

**для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році**

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Порядок подачі заяви на одержання ліцензії щодо провадження туроператорської діяльності.
2. Скласти схему вимог до укладання договорів при здійсненні туристичної діяльності.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 15

**для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році**

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Порядок переоформлення, видачі дублікату та анулювання ліцензії на туроператорську діяльність.
2. Скласти схему кваліфікаційних вимог до кадрового складу працівників туроператора і турагента.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 16

**для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році**

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Контроль за додержанням ліцензійних умов провадження туристичної діяльності.
2. Скласти схему вимог до службового приміщення (офісу) та інформаційно-рекламної діяльності туроператорів і турагентів.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 17
для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Сутність стандартизації та її основні задачі у сфері туризму.
2. Скласти схему організаційних вимог щодо здійснення туристичної діяльності в Україні.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 18
для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Види стандартів у сфері туризму.
2. Скласти схему «Історія ліцензування туристичної діяльності в Україні».

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 18
для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

3. Види стандартів у сфері туризму.
4. Скласти схему «Історія ліцензування туристичної діяльності в Україні».

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 19
для проведення підсумкового контролю

з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

5. Види стандартів у сфері туризму.
6. Скласти схему «Історія ліцензування туристичної діяльності в Україні».

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 20

для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни

Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Сутність сертифікації туристичних послуг.
2. Скласти схему «Сутність ліцензування туристичної діяльності».

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 21

для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни

Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Міжнародна практика сертифікації послуг у сфері туризму.
2. Скласти схему структури державного регулювання в галузі туризму України.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 22

для проведення підсумкового контролю

з навчальної дисципліни
Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Порядок обов'язкової сертифікації послуг з тимчасового розміщення в Україні.
2. Скласти схему моделей державного регулювання у сфері туризму.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).

Білет № 23

для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни

Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування
туристичної діяльності
у 2023/2024 навчальному році

I. Теоретична частина.

I. Дайте визначення поняття:

1. Порядок обов'язкової сертифікації послуг харчування в Україні.
2. Скласти схему державного регулювання у сфері туризму.

II. Практична частина.

Розв'язати тестові завдання (moodle).